

Chương 4

MỘT SỐ VẤN ĐỀ PHÁP LÝ VỀ HỢP ĐỒNG MUA BÁN HÀNG HÓA QUỐC TẾ

TS. Nguyễn Minh Hằng
Trường ĐH Ngoại Thương

Tài liệu tham khảo bắt buộc

- 1. Luật Thương mại VN năm 2005**
- 2. Nghị định 12/2006/NĐ-CP ngày 23/1/2006**
- 3. Bộ luật dân sự VN năm 2005 (phần về Hợp đồng)**
- 4. Công ước Viên năm 1980 về HĐMBHHQT**
- 5. Incoterms 2000**
- 6. UCP 500/ UCP 600**

Tài liệu tham khảo mở rộng

- 1. Bộ Nguyên tắc của UNIDROIT về HĐTMQT**
- 2. UCC 1952 của Hòa Kỳ**
- 3. Luật Hợp đồng của Trung Quốc 1999**
- 4. Luật mua bán hàng hóa của Anh năm 1979**
- 5. Bộ luật thương mại Pháp 1807**
- 6. Bộ luật Thương mại của Nhật Bản năm 1899**
- 7. Bộ luật dân sự và thương mại Thái Lan 1927**

BỐ CỤC CỦA CHƯƠNG 2

- I. KHÁI NIỆM CHUNG VỀ HĐMBHHQT**
- II. NGUỒN LUẬT ĐIỀU CHỈNH HĐMBHHQT**
- III. XUNG ĐỘT PHÁP LUẬT VỀ HĐMBHHQT**
- IV. GIAO KẾT HĐMBHHQT**
- V. MỘT SỐ VẤN ĐỀ PHÁP LÝ CẦN CHÚ Ý KHI QUY ĐỊNH MỘT SỐ ĐIỀU KHOẢN CỦA HĐMBHHQT**
- VI. THỰC HIỆN HĐMBHHQT**

I. KHÁI NIỆM CHUNG VỀ HĐMBHHQT

- 1. Khái niệm “hợp đồng mua bán hàng hóa” (sale of goods contract)**
- 2. Khái niệm “hợp đồng mua bán hàng hóa quốc tế” (international sale of goods contract)**
- 3. Khái niệm “hợp đồng mua bán hàng hóa quốc tế” (international sale of goods contract)**

cuu duong than cong. com

2. Khái niệm “HĐMBHH quốc tế”

- *Khái niệm:* HĐMBHHQT là HĐMBHH có tính chất quốc tế (hay có yếu tố nước ngoài)

2. Khái niệm “HĐMBHH quốc tế”

- Tính chất quốc tế thể hiện ở các đặc điểm sau:

- Về chủ thể của HĐ

- Về hàng hóa

- Về đồng tiền thanh toán

- Về luật áp dụng

- Về cơ quan giải quyết tranh chấp

2. Khái niệm “HĐMBHH quốc tế”

- *Công ước Viên năm 1980*: dựa vào tiêu chí “**các bên có trụ sở thương mại tại các quốc gia khác nhau**”
(Điều 1- CISG)

- *Luật Thương mại năm 2005*: không đưa ra khái niệm về HĐMBHHQT
(chỉ liệt kê MBHHQT gồm...)- điều 27

2. Khái niệm “HĐMBHH quốc tế”

- *So sánh các khái niệm*

-HĐMBHHQT và HĐ XNK

- HĐMBHHQT và HĐ mua bán với thương nhân nước ngoài

II. NGUỒN LUẬT ĐIỀU CHỈNH HĐMBHHQT

1. Đặt vấn đề

2. Các nguồn luật điều chỉnh HĐMBHHQT

3. Điều khoản luật áp dụng trong HĐ

cuu duong than cong. com

1. Đặt vấn đề

- TÌNH HUỐNG 1
- TÌNH HUỐNG 2
- Tính phức tạp về nguồn luật điều chỉnh HĐMBHHQT
- Tính đa dạng
- Sự tồn tại phổ biến của các xung đột pháp luật

2. Các nguồn luật điều chỉnh HĐMBHHQT

Bao gồm

2.1. Các ĐƯQT (International Treaties)

2.3. Luật quốc gia (National Law)

2.3. Tập quán thương mại quốc tế (International Commercial Customs)

2.4. Một số nguồn luật khác:

- Bộ nguyên tắc của UNIDROIT về Hợp đồng thương mại quốc tế (Unidroit Principles of International Commercial Contracts)
- Các án lệ
- Các học thuyết pháp lý
- Các hợp đồng mẫu

2. Các nguồn luật điều chỉnh HĐMBHHQT

SV tự đọc và tìm hiểu từng nguồn luật theo các nội dung:

- Khái niệm
- Đặc điểm, phân loại
- Trường hợp áp dụng nguồn luật đó điều chỉnh HĐMBHHQT
- Cách áp dụng
- Chú ý khi áp dụng nguồn luật đó

2.1. CÁC ĐIỀU ƯỚC QUỐC TẾ

a. Khái niệm chung về ĐƯQT

b. Giá trị pháp lý của các ĐƯQT

c. Giới thiệu về Công ước Viên năm 1980 về HĐMBHHQT

a. Khái niệm chung về ĐUQT

- *Khái niệm:* ĐUQT là văn kiện pháp lý do hai hay nhiều quốc gia ký kết trên cơ sở tự nguyện và bình đẳng nhằm quy định các quyền và nghĩa vụ đối với nhau

- *Phân loại ĐUQT:*

- ĐUQT song phương và ĐUQT đa phương

- ĐUQT có tính nguyên tắc và ĐUQT có tính cụ thể

b. Giá trị pháp lý của các ĐƯQT

- Đối với các quốc gia thành viên

- Có giá trị bắt buộc
- Giá trị áp dụng so với luật quốc gia
- Vấn đề bảo lưu

- Đối với các quốc gia không phải là thành viên

- Không có giá trị bắt buộc
- Có thể lựa chọn (dẫn chiếu) áp dụng (với điều kiện không trái với các nguyên tắc cơ bản của pháp luật quốc gia)

c. Giới thiệu về Công ước Viên năm 1980 về HĐMBHHQT (viết tắt là CISG)

- Là Công ước quốc tế quan trọng nhất và được áp dụng rộng rãi nhất trong lĩnh vực mua bán hàng hóa
- Do UNCITRAL (United Nation Commission on International Trade Law) soạn thảo
- Được thông qua năm 1980, có hiệu lực từ ngày 1/1/1988

c. Giới thiệu về Công ước Viên năm 1980 về HĐMBHHQT (viết tắt là CISG)

- Hiện nay có 74 quốc gia thành viên (Việt Nam chưa tham gia)
- Đã có khoảng 2000 án lệ về CISG: tham khảo tại
 - www.unilex.info
 - www.cisg.law.pace.edu

c. Giới thiệu về Công ước Viên năm 1980 về HĐMBHHQT (viết tắt là CISG)

-Gồm 101 điều với các nội dung sau:

-Phần 1 (điều 1- điều 13): Phạm vi áp dụng và các quy định chung

-Phần 2 (điều 14- điều 24): Thành lập HĐ (chào hàng, chấp nhận chào hàng)

-Phần 3 (điều 25- điều 88): Mua bán hàng hóa (thực hiện HĐ, nghĩa vụ của người bán, nghĩa vụ của người mua, hậu quả của việc vi phạm HĐ)

-Phần 4 (điều 89- điều 101): Các quy định cuối cùng (phê chuẩn, gia nhập Công ước)

c. Giới thiệu về Công ước Viên năm 1980 về HĐMBHHQT (viết tắt là CISG)

- Đã có một án lệ áp dụng CISG tại Việt Nam dù VN chưa là thành viên Công ước này
- Tìm hiểu trường hợp áp dụng CISG tại Việt Nam: đọc điều 1 khoản 1- CISG
- Ví dụ

2.2. ÁP DỤNG LUẬT QUỐC GIA TRONG KINH DOANH QUỐC TẾ

a. Khi nào luật quốc gia được áp dụng?

b. Cách áp dụng luật quốc gia

c. Việc lựa chọn luật quốc gia

a. Khi nào luật quốc gia được áp dụng?

- Khi các bên trong hợp đồng thống nhất lựa chọn luật quốc gia. Các cách thức lựa chọn:

-
-
-

cuu duong than cong. com

- Khi các điều ước quốc tế dẫn chiếu đến luật quốc gia

- Theo sự lựa chọn của Tòa án hay Trọng tài

- Quy phạm xung đột của từng quốc gia

- Luật quốc gia thích hợp nhất để giải quyết tranh chấp

b. Cách áp dụng luật quốc gia

- Nguyên tắc áp dụng luật chuyên ngành trước, luật chung sau:

-Ở Việt Nam là luật nào là luật chuyên ngành?

-Luật nào là luật chung?

- Nguyên tắc áp dụng cả văn bản luật và văn bản dưới luật

-Áp dụng Luật Thương mại cùng với các Nghị định thi hành Luật này (NĐ12)

c. Việc lựa chọn luật quốc gia

-Phụ thuộc vào ý chí của các bên

-Phụ thuộc vào tương quan lực lượng trong đàm phán

c. Việc lựa chọn luật quốc gia

- Chọn luật quốc gia bảo vệ quyền lợi cho mình
- Chọn luật quốc gia nào phải hiểu biết về luật quốc gia đó. Nếu là luật nước ngoài: luật đó không trái với các nguyên tắc cơ bản của pháp luật Việt Nam
- Nên quy định lựa chọn luật quốc gia ngay từ khi ký hợp đồng để tránh tranh chấp, mâu thuẫn sau này: Đưa vào hợp đồng điều khoản “**Luật áp dụng**”

2.3. CÁC TẬP QUẢN THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ

a. Khái niệm

b. Phân loại

c. Trường hợp áp dụng TQTMQT

d. Cách áp dụng TQTMQT

a. Khái niệm

-TQTMQT là những thói quen trong TMQT, được áp dụng một cách phổ biến, rộng rãi và được nhiều nước công nhận. Một thói quen được công nhận và trở thành TQTMQT khi:

- Đó là thói quen phổ biến, được nhiều nước áp dụng và thừa nhận
- Về từng vấn đề và ở từng địa phương, đó là thói quen duy nhất
- Phải có nội dung rõ ràng mà dựa vào đó có thể xác định quyền và nghĩa vụ của các bên

b. Phân loại

-Theo nội dung:

-TQTM có tính nguyên tắc

-TQTM có tính cụ thể

-Theo phạm vi:

-TQTMQT: FOB, CIF Incoterms 2000

-TQTM địa phương: FOB Hoa Kỳ, FOB Bỉ- Hà Lan, FOB của Anh...

c. Trường hợp áp dụng TQTMQT

- Khi các bên trong HĐ dẫn chiếu đến.
- Khi luật áp dụng (ĐƯQT hay luật quốc gia) quy định áp dụng tập quán
- Khi các nguồn luật khác (Hợp đồng, ĐƯQT, luật quốc gia) không điều chỉnh hay điều chỉnh không đầy đủ mối quan hệ phát sinh giữa các bên.

d. Cách áp dụng TQTMQT

-Giá trị pháp lý của các tập quán:

- Tính tùy ý (không có giá trị bắt buộc).
- Giá trị pháp lý nhỏ hơn ĐUQT, luật quốc gia
- Chỉ được áp dụng nếu có nội dung không trái với các nguyên tắc cơ bản của pháp luật VN

-Khi áp dụng phải có cách hiểu chính xác và thống nhất nội dung của tập quán

-TQTMQT là nguồn luật bổ trợ cho các nguồn luật khác, cần áp dụng kết hợp với các nguồn luật khác

3. Điều khoản “Luật áp dụng” trong HĐ

- Hợp đồng này và tất cả những vấn đề có liên quan đến việc ký kết, tính hiệu lực, cách diễn giải và việc thực hiện hợp đồng được điều chỉnh theo...

-Luật Việt Nam

-Công ước Viên năm 1980 về HĐMBHHQT

-This contract, and all questions relating to its formation, validity, interpretation or performance shall be governed by...

- the law of Vietnam

-CISG

3. Điều khoản “Luật áp dụng” trong HĐ

- Tính chất pháp lý: không phải là điều khoản chủ yếu
- Có giá trị phòng ngừa rủi ro pháp lý

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

Tranh chấp về luật áp dụng

- HĐ giữa công ty Đức và công ty Pháp
- Đối tượng: thiết bị chăn nuôi gà bằng điện
- Địa điểm ký HĐ: triển lãm Lepxich (Đức)
- Sau 3 ngày vận hành: 50.000 con gà bị chết ngạt. Nguyên nhân: mất điện, hệ thống sưởi và thông gió ngừng hoạt động, bộ phận báo động hỏng
- Nếu áp dụng luật Pháp: công ty Pháp thắng vì luật Pháp bảo vệ người tiêu dùng
- Nếu áp dụng luật Đức: công ty Đức thắng vì luật Đức bảo vệ nhà sản xuất

